

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szel-
lemi részét illető közlemények és előfizetési
pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad
a Nyácsik Soma utóda czég.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.
Hirdetések és nyilttéri közlemények ju-
tányos áron vétetnek fel.

Haladjunk a korrall.

Nincs okosabb ember a világon, mint a ki az időhöz, a kor igényeihez, a körülmények vas szigorához tud bölcsen és helyesen alkalmazkodni. Az ilyen ember talpa alatt a föld annyira nem tud megrendülni, hogy porba omlójék, mert mindenkor tud magán észszerűen segíteni. E törvény uralkodik a társadalom minden osztálya felett, mert nincs oly kiváltságos ember, ki önmaga képezne egy egészet, különválva a többitől nem élhet.

Azt hiszem azonban, hogy a társadalom egy munkása sincs oly erősen kihíva a kor követelményeihez való alkalmazkodás végett, mint a földműves, mert termelést akkor nyújt bő jutalmat, ha azt a közszükségérzet üdvözli, vagyis a mit termel, azt kapva-kapják.

Ezt az igazságot azonban a mi mezőgazdánk nem akarják elismerni. Maradnak a régi úton, az elavult szokások mellett, így aztán sokszor meg-

történik, hogy termeléseik nyakukon vesznek, vagy potom áron vesztegetik el, a mi által előttük inség és nyomorúság áll.

A mezőgazdának a korrall kell haladni minden téren, melyet munkásságával elfoglal, erősen figyelő és alkalmazkodó erővel, szorgalommal kell működnie, hogy boldogulhasson maga és családja.

Nézzük csak a mostani állapotot.

Minden legelőt felszántanak s vetik a búzát. Vajjon gondolnak-e a megnevelésre? Bizony nem, a legtöbb ember így szól: »búza — búza, vettem már ocsut s szép búzát arattam, mert hát az időjárás a gazda.«

És ezen elfogultság ellen nehéz küzdeni, pedig a megnevelés a gazda kötelessége. Oda kell halni, hogy ne 73—75 kilós búzát, de 80—81 kilós aczélos búzát termeljünk, ha a talaj erre magában véve alkalmatlan, trágyázás, művelés által közeledjünk a cél felé.

S ha már annyira szeretjük vetni a földet, a búza mellett adjunk tért az ipari növényeknek is. Vagyis — nézzünk szét, mit keresnek? mi szükséges.

Erre azt mondja a gazda: »hát hogy tudhatom én azt, hiszen mindig nem járhatok a piacra.« — Igaz, de hát azért van a szakirodalom, hogy erről tájékozza az embert.

Pl. az olaj és szövésre szükséges növények annyira elvannak hanyagolva, hogy hazánk szükségét jórésben a külföldről szerzi be.

A gazdálkodás ikertestvére a gyáripár. — Erre nincs a magyar embernek érzéke.

Vannak nagybirtokosok is, de hogy ezek a nyerstermelvény feldolgozására s ezért gyárak állítására áldoztak volna, nem mondhatjuk.

Pedig biztos jövedelmet a mezőgazdaság csak a gyáripárral együtt való működéssel biztosíthat.

Gőzmalmok, enyv-, keményítő-,

TÁRCZA.

Lányka, ha...

Lányka, ha volna szíved
Mélyében számalom:
Nem volna oly hő vágyam
A sűtő sírhalmom.
Nem ütközném az órád,
A melyben születtem,
Nem az első pillantást,
Melyet rád vettem.
Nem volnék élő-halott,
Szemvedve szüntelen,
Várva míg megtört szívem
Nyugszik írttelen.
Ha megismerném tudva, hogy
Szívem érted dobog:
Reménykedve mondanám:
„Talán szeretni fog!”

Molnár Miklós.

Egy fogadás.

— A »Szarvas és Vidéke« eredeti tárczája. —

A hónap vége felé többnyire híve voltam a centralizáczióknak, a mi abban

nyilvánult; hogy a reggeli, a vacsora, a délelőtti és délutáni uzsonna es az ebéd egyetlen egy étkezéssé zsugorodott össze, mely különböző fontos gazdasági okokból rendszeren este a »vidám kocséberhez« címzett józsefvárosbeli vendéglőben nyert plasztikus kifejezést egy vesevelővel való alapos elfogyasztásában.

Miután ezekem kiegyenlítése után kapupénzre is alig maradt, kénytelen valék kávéház helyett bekukkantani a konyhába, a hol két ragyogó szem mosolygott felém, mint két csillag, hogy bearanyozza fényével havigázsim morzsáival tengő lételemet.

Olyan mélyen beletaláltam nézni e szempárba, hogy szinte megigézett és a szívem csak oda vonzott még akkor is, mikor duzzadt bugyeláris nyomta az oldalamat.

Törzsyvendég lettem.

Még pedig a javából. Mert nem csináltam adósságot és virágokat hoztam a vendéglősné születés- és névnapjára, a mit készségesen azzal hálált meg, hogy a leve-sembe olykor két darab sárgarépat is tett — protekcióból.

De kis leánya, az Erzsike is protegált engem, amit abból magyaráztam, hogy meg-

engedte kis kacsoit a szokásosnál melegebben szorítani.

Minden kézszerítés után újra lángot vetett a szívem szenvedélye, míg végre meg nem állhattam, hogy be ne valljam neki szerelmemet.

Csak a fölött nem voltam még tisztában, az anyjának valljam-e be, avagy magának a leánynak? E kínos problémából csakhamar kihuzott a szerencsés véletlen. Midőn t. i. egy keddi napou későn jöttem ebédre, Erzsike röpdőső mozdulattal a konyha ajtajából felém tartott, olyan nagy volt az öröme, mikor meglátott.

— No csakhogy végre eljött. — szólt pajkos szemrehányással, — valóban azt hittem már, hogy el se jön...

— Nem lett volna kár a mai ebédért, — viszonzám kissé fanyaron. — mert hiszen kedden tudvalevőleg csak spenót van, amit...

— Tudom, tudom, hogy nem szereti, de hiszen azért készítettünk rántott borjúlábat is, a mi az ön kedvencz eledele.

— Ah, valóban?!

— Bizony! A mama azt mondta, hogy Bajusz urat kárpótolni kell és én azonnal a legszebbet tettem el részére...

Ez elég volt nekem. Kezdem tisztan

olaj-, szövőgyár oh! mily kevés van hazánkban. Czukor-, sör-, eczet-, meghántó gyáraink is csak néhol-néhol emelik fel füstölő kéményeiket. Ez baj, — ez veszedelem. Haladjunk a korrallal, egyik kezünkkel fogjuk az eke szarvát, másikkal építsünk gyárat, úgy jövedelmünk fedezni fogja a mai kor drága igényeit.

Vessen számot magával minden birtokos, dolgozó mezőgazda s jövedelmének egy bizonyos százalékát fordítsa gyárat építő részvényekbe, akkor Magyarország nem nyers termelő ország, más előrehaladott államok kész zsákmánya leend, de elfogja foglalni helyét a nemzetgazdaság terén és piacokat terem, hódít s megtartani is képes lesz.

Ezen a mostani nagy bajon sem a kormány, sem a sok vasútépítés nem segíthet, ha a gazdaközönség tétlenül hever. A nagy világpiacokat csak a korrallal haladó, eleven, pezsgő, számító és körülnéző okszerű gazdálkodás foglalhatja el, tarthat fent, elégíthet ki. Ez értse meg mindenki és saját körében ennek megfelelően rendezkedjék be.

Meg kell figyelni a gazdának a közönség igényét s a szerint kell gazdasági rendszerét alkalmazni, akkor túlterheltetéstől félni nem lehet. De ezt a józan ész szülte tanácsot sokan feledik s mennek hang után.

Az okszerű gazdászati főelve, minél kisebb területen minél nagyobb jövedelmet mutatni elő s a gazdászati

minden ágát a lehetőség korlátai között gyakorolni. A befektetésekben, melyek a gazdaság érdekeit szolgálják, nem fukarkodni. Im ezekkel az elvekkel homlokegyenest látjuk állani a gazdaközönséget. Terjeszkedik ereje fölött, feltör minden talpalatnyi földet, hogy magot termeljen, állatait szűk istállóba szorítja s egyoldalú működése a legnagyobb szerencsétlenségbe sodorja. A befektetésektől irtózik, a nyers termény feldolgozására nincs kedve, egyszóval az okszerű gazdálkodás elveit lábball tiporja.

Állattenyésztésünkben is elhibázott gazdasági rendszerünk fogva hanyatlás állott be. Az alföldi marhagulyák, ridegcsordák, juhnyájak, a felsővidéki kecskenyájak, a túl a dunai disznócsordák, a híres lóménések, mindmind hanyatlottak. A kormány próbálja feléleszteni, de nehéz az út, mert a közönség süket.

A magyar marhafaj, mely szívóságra és teherhordozásra oly kitűnő, kivesző félben van. A lovak, melyek a gazdaságban oly nélkülözhetlenek, nincsenek jól megválogatva, a haszonlovakat, a tehervonókat, a vékonylábuakkal akarják pótolni.

Az a kérdés, ki, mi célú akar elérni az állattenyésztéssel? Ez a kérdés határozza az okszerű állattenyésztést.

A lovaknál, futó- vagy igavonó, kocsis- vagy lovagló, katona alá, vagy nehéz faj szükséges. Ezeket megfigyelve fogjunk a tenyésztéshez.

A marháknaál, hús vagy haszon, igavonó szükséges?

A juhoknál hús és gyapjú irányítják a tenyésztést.

Disznóknál hús és zsírtermelés mutatják a felkarolandó fajt.

De az állattenyésztés legelő nélkül lehetetlen és igen drága. Kisbirtokosaink ebből már nagyon kifürdtek magukat. Szükség, hogy ezen segítve legyen. És ez lehető, ha az ugarrendszer az egész közönség által tartatik. Így a határ egyharmada legelőül, az állatok kimozgására alkalmas helyül használható ki.

Ezt fontolják meg gazdáink és hozzá vezető utak és itató kútak által az állatok testi kifejlődésére feltétlenül szükséges ilyenü legelők állításával az állattenyésztést mozdítsák elő.

Haladnunk kell a korrallal minden téren; állattenyésztésünkben a selejtest zárjuk ki, mint fentebb a magtermelésnél mondtam, hogy minél kisebb téren, mennél nagyobb jövedelmet kell teremteni, így az állattenyésztésnél is azt mondjuk, inkább kevés, de jól táplált, értékes állatot tartunk, mint sok, elcsigázott, értéktelen állatot.

A kertészet a mezőgazdák által jó részben nagyon el van hanyagolva. A nagybirtokosoknál is azt tapasztaljuk, hogy sokkal többet áldoznak a díszkertészetre, mint a konyhakertészetre.

A kisbirtokosok pedig, kik a nagyon eldarabolt kisbirtoknál fogva erre

látani a helyzetet. Egy anya, a ki a fiatal embernek kedvencz ételket készít és egy leány, a ki annak végtelenül örül. Kell-e ennél több bizonyíték? Kétségtelen, hogy szeret, és miután már ennyire fejlődött a viszony, itt az ideje, hogy vallomást tegyek a leánynak, ki bizonyára már alig várja azt az ünnepélyes pillanatot.

Ebéd után megragadtam a kis lány kezét és megcsókoltam. De nehogy Erzsike a forró esőkben csupán a rántott borjúlábak fölötti hálám túlaradó kifejezését lássa, azonnal hozzátettem, hogy végtelenül szerelmes vagyok és hogy viszont az ő szerelme nélkül nem volnék képes élni, ha mindjárt naponta rántott borjúlábát találna is élelem a sors keze.

E szép mondásra Erzsike elpirult és lesüté ragyogó szemét, mely mintegy a földön kereste a választ az én szerelmi vallomásomra.

— Tehát ön is szeret, — rebegém, mély felindulással lesve választát.

— Igen, — suttogá czipómre szegzett tekintettel.

— Esküszöm, hogy nem fogom elhagyni soha és hogy szülei ellenére is feleségemmé teszem.

— És én esküszöm, hogy csak önhöz megyek nőül, — erősíté a kis leány, hozzám simulva bizalmasan.

Én boldog voltam, hogy túlestem a nagy szexenán, mitől oly nagyon félttem és a mi legfő, a leány viszonzszerelmet vallott, sőt meg is esküdött, hogy csak hozzám megy nőül.

Ez sok volt egy kebelnek; nem zárhattam magamba ennyi boldogságot és meg az nap szóltam az én Bandi komámnak, a ki szintén törzsvendég volt Erzsikénél.

Elbeszélésem alatt Bandi ajkára széles mosoly ült ki, és a helyett, hogy gratulált volna a szerencsémhez, olyan arcot vágott, mintha kételkedett volna a dologban.

— Ejnye, — mondám kissé ingerülten, — csak nem gondold talán, hogy hazudtam. A leány megesküdött, hogy a feleségem lesz és ez — azt hiszem — elég biztosíték.

— Ahogy vesszük, — jegyzé meg Bandi filymálva, — én nem hiszek egy vendéglős leányának, főleg, ha törzsvendégnek vall szerelmet! Fogadni mernék, hogy holnap akár én is kicsikarhatok tőle vallomást.

— No már azt szeretném én látni, —

mondám elbizakodottan, — hiszen szóba se áll veled, ha megtudja, mit kívánsz tőle.

— Jól van, hát áll-e a fogadás?

— Áll.

És ezzel nagy összegbe fogadtunk, mert biztosra vettem a dolgot, hogy a komám felsül.

Azonban fájdalom nem úgy történt. Erzsike a rá következő héten már a Bandi komámnak is főzött kedvencz ételt és neki is melegen viszonzta kézzszorításait, sőt később vacsora után a vendéglő ablakai előtt sétát is tettek olyan vidáman csevegve egymással, hogy egészen elszomordtam.

Egy napon azonban levelet kaptam a postával. A levelet egy ügyvéd írta: ismerem a stylusát, mert élénken emlékeztem ama régi jó időre, midőn szabókontómat csak ily levelek kapcsán szoktam kifizetni. Szóval fizetési meghagyás volt, még pedig a fogadás összegére vonatkozólag, mert Bandi jegyet váltott Erzsikével, és én kénytelen voltam megfizetni a fogadást, a miből a nászut költségeit fedezték.

Bajuss.

utalva lennének, egészen figyelmen kívül hagyják, saját kárukra.

Hogy pedig a kertészet mily szép jövedelmet hoz, elég fényes példáit találjuk Kecskemélt, Halas gyümölcsészetében, Nagy-Kőrös, Makó konyhakertészetében.

Ha a korral akarunk haladni, a kisbirtokos kénytelen lesz többoldalú gazdálkodást folytatni s itt egész erővel felölelni a kertészet minden ágát.

Különösen erre hívjuk fel a kisbirtokos gazdák figyelmét, tegyenek kísérletet veteménymag és gyöngytermelésre. Ez mindkettő igen keresett s felette értékes. Így lehetne a kisbirtokot nagyon jövedelmezővé tenni.

B. L.

Nőképzés és nőnevelés.

— Országos nőképző-egylet. —

A megoldásra váró társadalmi és nevelési kérdések sorában a nőnevelés egyike a legfontosabbaknak és legsürgősebbeknek. Reális korunk nap nap után, mondhatni villámgyorsasággal halad előre azon az úton, hogy a női nemet évezredes nimbusától megfossza, az eszményiség, gyöngédség piedesztáljáról leszállítsa s belevonja a mindennapi munkálkodás forrongó légkörébe.

Korunk szelleme és viszonyai úgy szólnak a nőnek, hogy kilépve a család szűk köréből, biztosítsa magának az önálló megélhetés lehetőségét minden eshetőséggel szemben, sőt a családi élet körén belül is megkivánja, hogy a kenyérkereset nehéz munkájában, mely alatt az erős férfi is már már roskadozni kezd, résztvegyen, s ő a gyöngé, megfelezzék azt az erőssel.

Makacsság.

— Eredeti tárcza. —

A koránkelésnek sohasem voltam barátja és már kora ifjuságom óta hódoltam annak az elvnek, hogy sokkal jobb későn kelni, mint korán — lefeküdni. Ezt az elvet ügyvédi praxisom alatt sem adtam fel. Az ugynevezett »makacsságolás« nem volt ugyan inyenre, de kiengesztelt az »igazolás«, mint a prokatori lustaság mentő angyala.

Mindig elfogadható ürügyet tudtam felhozni a tárgyaláson való meg nem jelenésem igazolására, ami olyan elbizakodottá tett, hogy az első idézésre már nem is hederítettem.

Egy ízben azonban cserben hagyott a szerencsém, mert olyan igazolással kellett élnem, mit senki el nem fogadhatott volna és ami legbosszantóbb a dologban az, hogy tényleg mégis megtörtént.

Egy vidéki atyafi egyszer azzal kopogtatott be az irodámba, hogy vállaljam el az ő százezer forintos pörét, mert csak hozám van bizalma, minthogy 48-as elveimnél fogva tudni fogom, mi az igazság. Hát én persze egy pillanatil se haboztam.

Neki is feküdtem az ügynek nagy buzgósággal és kezdém az igazságkoresés rögös

Kívül esnék e sorok czélján fejtegetni azt, hogy e kényszer mennyiben hat vissza a nőnek természetlől nyert hivatása: a családiasság rovására, annyival inkább, mert e baj orvoslása csakis önmagából kifejlődő hosszabb társadalmi átalakulás útján várható.

Ha már a szűk családi körben, úgy szólnak egyéni beavatkozás szükséges, hogy a nő nemcsak tudatával, hanem tudásával is birjon mindannak, a mi női, hitvesi, anyai és háziasszonyi kötelességének teljesítéséhez megkivánatatik, mennyivel inkább szükséges az oly nőnek, kit helyzete már eleve arra utal, hogy exisztenciája biztosítása végett, oda álljon a munka mezején a férfiak sorába s ugyanazon teendőknél helyt álljon, hogy az ily nő birjon is ama feltételekkel, azokkal az ismeretekkel, a tudományokkal, a gyakorlatnak és testi erőnek azon fegyvereivel, melyek a nem neki szánt pályán számára győzelmet biztosítanak.

A leányok nevelése és tanítása, mely ezelőtt a fiukéval karöltve haladt egy darabon s aztán elválva tisztán a házi teendők elsajátítására szorítkozott, ma a kora gyermekévekben különválva, önállóan indul és halad tovább, átvevén az általános ismeretek köréből mindazt, a mi nem áll ellentétben a nő hivatásával, s fokozatosan és rendszeresen képezi és képesíti a leánygyermeket arra, hogy a szükséges ismeretek birtokában önerejéből is megélhessen.

De vajjon elég-e, ha a nőnevelő intézetek lehetővé teszik leányainknak a jelzett ismeretek elsajátítását s azon műveltségi fok megszerzését, mely őket sok tekintetben a férfakkal egyenjoguságba helyezi?

Nem-e kell, hogy főként és első sorban tekintse hivatásának a nők nevelésére hivatott intézet, hogy a gondjaira bízott leányokban nemők gyöngéd tulajdonságait:

utait a költségvetés drágaköveivel kiegyenlíteni képzeletben.

Föltettem magamban, hogy az ügyet nem bízom segédeimre, hanem magam járok el benne.

Kedre lüzte ki a tárgyalást a bíróság és miután a per egy vidéki törvényszék előtt folyt le, vasárnap este már útnak indultam, hogy korán megérkezzem.

Felséges érzet a biztonság, ha mindjárt csak arra vonatkozik is, hogy el nem késünk a tárgyalásról.

Denique olyan jó kedvem volt, minden kétséget kizáró biztonságban, hogy be mentem a helyi kaszinóba vidám zeneszót hallgatni.

Itt találtam régi iskolatársamat Hurka Pistát, aki annyira el volt merülve a csön-desbe, hogy észre se vette üdvözetemet. Azonban én nem tágitottam. Feléje nyújtam jobbjomat, mire meleg kézszorítás következett. Nagyon ellátszott merülve a játékba, mert még meg se köszönte, mikor anyósának üdvözetét átadtam neki.

Szó nélkül mutatott egy üres székre és egy invitáló kézmozdulattal adta tudtomra, hogy azon helyet foglalhatok.

Egy darabig néztem a játékot, midőn végre megszólal.

a nőiességet, a családiasságot, háziasságot gyengédséget, szelidséget, nyájasságot ébreszse fel és fokozza, hogy megismertesse hivatásának fenkölt és magasztos czéljával, hogy az ismeretek elsajátításával ne tegye a nőt tudásában elbizakodott, száraz professzorrá, hanem azok nyomán rávezesse ama lelki tulajdonságai felismerésére s szellemi tehetségei érvényesítésére, melyekkel az édes otthon, a boldog családi kört valószínű földi paradicsommá varázsolhatja.

Valóban ez az igazi nőnevelés czélja s csak e kettőnek helyes összekapcsolásával nevelhetünk a hazának és társadalomnak hivatásuknak megfelelő, derék művelt magyar nőket.

E gondolatok foglalkoztattak bennünket, midőn egy ismert kitűnő leánynevelő-intézet: az országos nőképző-egylet által fenntartott fővárosi zöldfa-utczai tanintézetnek idei évzáró ünnepélyén megjelentünk.

Mert a mi eddig mint homályos vágy és sejtelem élt lelkünkben a nők igazi hivatásáról, a helyes nőnevelésről, azt itt szemtől-szemben megtestesülve láttuk. Láttuk fokról-fokra mint egy piramis lépcsőfokait, a piczike csöpp kis leánykától, a kit sirva hoztak ide édes anyja vagy a kisedővönő megszokott köréből, a felserdült, kifejlett, világba lépni készülő leányig, a ki immár képesítve van, hogy maga vegye át azon újabb leánynemzedék vezetését és nevelését, mely most jut oda, a hol ő néhány év előtt kezdette.

Felcsendes dolog volna e helyen az orsz. nőképző-egylet kitűnő tanintézetének ugyanis jól ismert szervezetével foglalkoznunk. Hivatását, czélját és rövid történetét azonban legyen szabad az intézetet fenntartó egyesület ez évi közgyűlésén Veress Pálné szül. Beniczky Hermin elnöknő megnyitó beszéde alapján a következőkben ismertetni:

»A 60-as évek végén, a nőnevelés elő-

— Már unatkozol ugy-e?

— Hát bizony nagyobb mulatság a játék, mint a kibiczelés.

— No csak ne türelmetlenkedjél, azonnal felbuzgok és aztán majd kárpótollak.

Kíváncsi voltam a kárpótlásra. Ismertem Hurka Pistát és tudtam, hogy nem szokott ok nélkül ígéreteket tenni.

Végre abban hagyták a játékot és Pista barátom meggyarapodva néhány ropogós százassal, a játékszobából távozott.

En ellenvetés nélkül követtem a kasszinó étterméig, a hol a cigányok vígan húzták.

Nem tagadom, hogy rózsás kedvem volt és örömet csatlakoztam Pista kompániájához, mely a kaszinóból egyenesen ki ment a szőlőkbe, a cigánybandát előre küldvén két döcögő parasztszekeren.

Voltunk vagy öten. Csupa jóképű vidéki honorácziórok, a malomszegi intelligencia színe-java.

Hurkaék prészája volt a kirándulás végpontja, a hol olyan lukullusi vacsora várt reánk, amilyent csak fölszentelt püspökök szoktak elfogyasztani ünnepnapokon.

Nagyon csúszott rá a bor, melynek minden fajtája ott gyöngyözött a poharakban. Zeneszó, kitűnő borok, pompás va-

mozdítása érdekében. jelentékeny mozgalom jött létre. A kezdeményezést e téren a nőképző-egylet indította meg, mely célul tűzte ki, hogy a nők értelmi kiképzetése magasabb fokra emeltesse.

A »Nőképző-egylet« célja elérésére három irányban tevékenykedik; egyik eszközül választotta azt, hogy 1869-ben egy kérvényt nyújtott be a képviselőházhoz felsőbb leányiskolák felállítására érdekében, 9000 nő aláírásával támogatva. E kérvényt Deák Ferencz tette le a ház asztalára, mely a közoktatásügyi miniszternek lett kiadva »intézkedés végett.« Ezen kérvény alapján, melyben az előadandó tantárgyak voltak kijelölve, létesültek hazánkban a felsőbb leányiskolák.

Másik eszközül — ezt megelőzőleg 1867-ben — egy leánynevelő-tanintézetet létesített az egylet, melyben elveinek megvalósítására úgy állította össze a tantervet, hogy a növendékeknek, ha a közép-tanfolyamot befejezték, hol máris szép ismeretkört szerezhettek s már elérték 14—15 éves korukat, a lélektan, gondolkodás-, egészség-, nevelés és módszertan, az esztetika, magyar irodalomtörténet, chemia adassék elő a három legfelső osztályban. Örömmel tekinthetünk ez intézetünkre, mely nemesak hazánkban, de külföldön is ritkítja párját.

Egyletünknek még harmadik feladata is van, melyet szintén szem előtt kell tartania; ez pedig az, hogy a nőnevelés terén minden mozzanatot éber figyelemmel kísérjen, úgy hazánkban, mint a külföldön is; kövesse és létesítse mindazt, a mi jó, a ferde irányt pedig törekedjék megozafolni, hogy az e téren nehezen kivívott eredmény ködfátyolképen el ne tűnjék, hanem fejlődjék tovább és haladjon.*

Ezek után a nagyérdemű elnöknő azon többek által hangoztatott nézet ellen kell síkra, hogy a nevelés-, lélek- és gondolkodástan oly szaktudományok, melyeket csak

a nevelői pályára lépőknek kell tanulniok. Hogy ez nem így van s hogy minden nőnek, minden anyának mennyire szüksége van e tudományok ismeretére, azt a nagy-tudományu és széles ismeretkörű elnöknő fényes, szónoki lendületű beszédben bizonyította.

A beszédnek e kiválóan fontos részletét a következőkben ismertetjük:

»A nőnek, mint anyának, legfőbb hivatása, hogy a saját gyermekét öntudatosan, kívánt sikerrel tudja nevelni. Ebből következik, hogy a nevelőnek s az anyának egy és ugyanaz a feladata, egy irányban, ugyanegy cél felé kell közreműködniök, vagyis egymást kiegészíteniök, tehát hasonló szellemi és értelmi képzettségre van szükségük. Megengedhető, sőt kívánatos, hogy a nevelő több technikai ügyességgel bírjon, jobban tudjon zongorázni, rajzolni, ékesebben idegen nyelveket beszélni, szebb kézimunkát készíteni, mert ő foglalkoztatja a növendékeket, de lelki műveltségre ne álljon az anya alantabb a nevelőnőnél.

A lélektan az emberi szellem tehetségeit ismerteti; utmutatást nyújt: miképen juthatunk ember- és önismerethez és erkölcsi szabad akarathoz, az ember e legkiválóbb méltóságához. A logika, vagy gondolkodástannak azon nagy becsé van, hogy bennünk a gondolkodás törvényeit világos tudattá emeli, megtanít, hogy kerüljük a tévedéseket, megmutatja, miként lehet a helytelent és hamisat felismerni, az igazságot keresni és megszeretni, a tudnivalókat a világossághoz vezetni. Az esztetika arra tanít, hogy a szépen eltalálhatjuk az eszmét, a nemest, az ideált! A nevelés-tudomány utmutatást nyújt arra nézve, hogyan kell a gyermek testi és lelki erőit célirányosan kifejleszteni, kedélyét és jellemét képezni.

Nem rendkívül hasznosak-e, sőt nél-

csora, régi iskolatárs — mind olyan tényezők, melyeknek nem állhat ellent az ember és könnyen megfedekezik arról, hogy van »makacsság« is a világon. Egészen átengedtem magam a mulatságnak, mely kivilágoskivirradtig tartott. Mikor a nap már jókora utat tett meg az égboltozaton, hazafelé kezdénk szállingózni. Kiki dolga után nézett, én pedig a vendéglőmbe siettem, hogy rendbeszedjem magamat, mert mint prókator imponálni akartam a törvényszék embereinek.

A lakásomra érkezve azonban úgy elfogott az álom, hogy lehetetlen volt küzdeni ellene.

Hej hiszen ráérek én még, — gondolám, — most még csak nyolcz óra van. Mielőtt lefeküdtem, a szobapinczérnek meghagytam, hogy kilencz órakor keltsen fel.

Alig hogy a szememet lehunytam, mélyen elaludtam. Hogy mi történt aztán, nem tudom, csak annyira emlékszem, hogy mikor fölébredtem, a közeli toronyóra épen kilenczet ütött. Azonnal föl pattantam és röviden áttekintve a pörös aktákat, a törvényszékre siettem. A pertárnok igen előzékenyen fogadott és elkezdett velem beszélni az Uzselacz-ügyről. Én azonban kissé

lúrelmellen voltam és ügyes kanyarodással a pörömbre fordítottam a beszédet.

— Ah a pör! — szolt nyújtott hangon a pertárnok, — azt bizony el kellett intézni makacssággal.

— Hogyan, — kérdém meglepetve, — hiszen még egy jó negyedóra hiányzik a tiztől.

A pertárnok csodálkozva emelé rám tekintetét, mintha nem akarna binni komolyságomban. Aztán szárazon válaszolá:

— Uram, az a per tegnapi volt. Kitűzve tárgyalásra és miután a felperesi ügyvéd meg nem jelent, makacsságot kellett fölvennem.

— De kérem az idézés mára szol, — hebegém, — az idéző végzést felmutatva.

— Bocsánat, de ez egyszer tévedni tetszik, — felelé jóindulatu nyugodtsággal a pertárnok; ez az idézés *keddre* szol, ma pedig *szerdá* van.

Nem mertem tovább feleselni és bocsánatot kérve hazasiettem a vendéglőbe.

Csak most álltam be, hogy csakugyan szerda van és hogy én másfél napon át aludtam az igazak álmát, mialatt engem a bíróság százezer forintos peremben elmarasztalt.

Paróka János.

külözhetlenek ezen ismeretek az anyára nézve? Ezen tanulmányokat minden művelt család leányának végeznie kellene.

Mi nők, kik legközvetlenebbül érezhetjük, minő irányban kellene a nőnevelést vezetni, mindenekelőtt hangoztassuk, hogy a nők teljesen szellemi kiképzetetésére okvetlen szükséges a lélektan, jól megmagyarázott, könnyen érthető modoru, inkább idealisztikus irányban. Minden anya törekedjék leányának módot nyújtani e tudományok elsajátítására.*

Ime, ily magasatos, ily nemes, ily nagyszerű eszmék vezetik az orsz. nőképző-egylet intézőit a leánynevelés terén. Ily körülmények között nem lehet csodálkoznunk az intézetnek évről-évre fokozódó sikerei és előhaladása felett s örömlünknek adhatunk kifejezést, hogy ily intézet hazánkban fennáll és virágzik.

Kétségtelen, hogy az érdem és dicséret főként az intézet kitűnő és lelkes vezetőit illeti meg. Az egyesület élén álló özv. Veres Pálné, özv. gróf Teleki Sándorné, Majthényi Alajosné és Rudnay Józsefné azok, kik az intézet szellemi vezetését lelkes buzgósággal, nagy tudományu és sok gyakorlati tapasztalattal irányítják, de ki kell emelnünk, hogy a munka és így a siker nagy része is a tanintézet lényeges vezetőjét, özv. Jauisch Józsefné igazgatónőt és Vámosy Mihály igazgatót illeti meg, a kik teljes odaadással, va'óban párhuzamos buzgósággal szentelik tehetségüket az intézet helyes vezetése és felvirágoztatásának.

Szinte megzavarná ez őszinte sorok összhangját, ha mindezek után a sablonos végzővel fejeznök be ismertetésünket, hogy ajánljuk e derék, jóra való intézetet olvasóink figyelmébe.

Oly intézetnek, mely a hazának és társadalomnak tett szolgálatai terén ily kiváló eredményeket mutat fel, nincs szüksége mások ajánlatára, az önmaga ajánlja magát, a falai közül kikerült jeles magyar honleányok által.

„M. I.“

MI UJSÁG?

— Halálozás. *Haán* Lajos, békés-csabai ev. lelkész, a Ferencz József-rend lovagja, a magyarhonai ágostai hitvallásuak egyetemes egyházi főjegyzője, a magyar tudományos akadémia és a dorpatii tudós-társaság levelező, a m. történelmi társulat s a magyar heraldikai és genealogia. társaság igazgató-választmányi tagja, a békésmegyei régészeti és művelődéstörténelmi egylet másodelnöke stb. e hó 12-én reggeli negyed 3 órakor élete 73-ik, boldog házassága 42-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult nevéhez Csaba fejlődése, kulturális haladása, különösen magyarosodása fűződik. Már több év óta torokbajban szenvedett és egyházi teendőket nem végezhetett. Temetése pénteken volt. A gyászszertartást magyar nyelven *Sárkány* Sámuel bányakerületi püspök végezte, lot nyelven pedig utó *Achim* Ádám esperesplébános mondott magasrólji halotti beszédet. Adjon az Úr hű szolgájának örök békességet!

— Szerencsétlen esés. Az artézi kút fabódéjának lebontása alkalmával *Pritz* János helybeli idős ácsmester 6 méter magasságból lezuhant s egyik karját három helyen összetörte. Városszerte nagy részvét nyilvánul az ágyban fekvő derék iparos iránt.

— Hirtelen halál. Városunk egyik köztisztelőben álló iparosa: *Davida* Sámuel, f. hó 11-én, midőn a városházán a mázsalószinben a vett búza átmázsalásával foglalkozott, szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt. A boldogult hült tetemei f. hó 12-én tétettek örök nyugalomra, s neijén kívül 4 gyermeke és nagyszámú rokonság gyászolja. Béke hamvaira!

— Tiltakozás. Sok ebtulajdonos sajnálkozik azon, hogy az utcákon csavargó szájkosár nélküli ebek a rendőrség által lelövetnek, s úgy tekintik, mint ha ezt a rendőrség különös kedvtelésből üzné, pedig nem vezeti ezt semmi más, mint azon körülmény, hogy az elmúlt rövid két hó lefolyása alatt több veszett eb által történtek marások, minek következtében 5 ilyen, eb által megmaratott egyént, a legutóbbit f. hó 4-én kellett gyógykezelés végett a Högyesféle Pasteur-intézetbe küldeni és több darab sertést stb. felügyelet alá helyezni és kiirtani. Mivel nem tudható, hogy ezen veszett ebek hol és merre jártak és kiknek az utcán levő ebeivel érintkeztek, s így az sem tudható, hogy újabb veszett ebmarási esetek állhatnak elő, mert — tisztelet a kivételnek — dacára a szigorú rendelkezésnek — még mindig találhatók szájkosár nélküli ebek, pedig ha jól megfontolják a jelen körülményeket, úgy találjuk, hogy az emberi élet mégis csak előbbvaló, mint az ebeké. Sajnáljuk mi a szegény ebeket magunk is, és az ezekkel való foglalkozást, ha lehetne, szívesen átengednénk az azzal rendszerint foglalkozó közegnek. Városunkban, talán rossz nyelvek által azon hír terjedt el, hogy a lefolyt héten Krakó városrészében a rendőrség által az ebek irtása alkalmával egy gyermek lövett meg, mely körülmény elhallgattatott volna. Ezen hír mibenlétére nézve tisztelettel kijelentem, hogy az a valóságnak egyáltalában nem felel meg; továbbá, hogy a rendőrség által eddig eszközölt 200 eb kiirtása körül semmiféle szerencsétlenség elő nem fordult s hihetőleg nem is fog előfordulni. *Biró Imre*, rendőrbiztos.

— „Hej! be jó az a hegyi bor!” Ily dicsőret mellett fogyasztották már régebb idő óta egyik köztisztelőben álló polgártársunk lóistállójában a kocsisok és ezekkel bizalmas viszonyban levő mindeneseledek *M. Gy.* úr borait, melyeket (mintegy 105 üveg hegyibort s 15 üveg cognacot) a pinceablakon fufangos módon behatolva, apránként loptak ki. De végre is megsokallotta *M. úr* a hivatlan vendégek garázdálkodását, s ennek végét vetendő feljelentést tett a rendőrségnél, mely már a tetteseket kikutatta és az egész ügyet a helybeli m. kir. járásbírósnak adta át. Annyi bizonyos, hogy a bírói vizsgálat során érdekelt felek az elfogyasztott hegyibornak nemcsak jóságát, de keserűségét is érzik.

— **Ovodaát helyezés.** *Kicska Berta* k. a. az általa vezetett, s a helybeli jótékony

nőegylet által segélyezett magánóvodát szeptember 1-től *Kondacs Sámuel*nek piacztéren levő házába teszi át. — Fölkéri tehát azon t. szülőket, kik gyermekeiket nála akarják járatni, hogy a beiratkozásra szeptember 1-jén az új lakáson jelenjenek meg gyermekeikkel.

— **Katonáink** f. hó 17-én elhagyják városunkat, hol a netán mutatkozó munkásmozgalom elnyomása végett épen 3 hónapot töltöttek körünkben. Egyelőre nagygyakorlat vegett Nagyváradra, később rendes állomáshelyökre mennek. Úgy a legénység, fegyelmezettsége, mint a tisztikar, társadalmunkkal élénk érintkezése folytán kedves emléket hagy maga után.

— **Kántororganista-választás.** A szomszédos Mezőtúron múlt vasárnap f. hó 9-én töltötte be az ev. ref. egyháztanács a néh. Szügyi Dániel elhalálása folytán üreedésbe jött kántororganistai állást. Az aug. 2-án tartott próbára megjelent 18 pályázó, kik közül a helyszínen visszaléptek hatan, a többiek beható vizsgálatnak vételek alá gyakorlati orgonakezelés, énekmethodika, zeneelmélet és éneklésből a presbyterium jelenlétében a nt. *Kálmán Farkas*, *Szügyi József* és *Füredi Lajos*ból álló szakbizottság előtt. Ennek alapján ejtettek meg múlt vasárnap a délelőtti istentisztelet végeztével a választást, melyen első ízben *Nagy Sándor* aradi organista és tornatanár, *Szücs Ferencz* szegedi organista, s *Antal Géza* helyettes kántor között oszlottak meg a szavazatok. A másodszori szavazás eredménye *Szücs F.* előnyére ütött ki, amennyiben egy szótöbbséggel ő nyerte meg az állást *Antal Gézával* szemben.

— **A szentandrási fiatalság** által aug. 9-én rendezett mulatság, mely az öcsödi dalárda és *Kecskeméthy Gyula* debreczeni jogász közreműködésével tartatott, a lehető legjobban sikerültnek mondható. A rendezőség fáradhatlan igyekezettel megtett mindent, mi a jótékonyezélú mulatság értékét emelje s szándékuk szépen sikerült is, mert a jelenlevők mindannyian jó emlékezetet vittek el magukkal. Először is az öcsödi dalárda énekelt; utána *Kecskeméthy Gyula* úr szavalt, ki igazi komikus — jó humort idézett elő. Ennek végeztével kezdődött a táncz. Az öcsödi dalárda minden táncz után egy-egy darabot énekelt, majd *Kecskeméthy Gyula* úr szavalt s így a szünetek a legkellemesebben teltek el. Az öcsödi dalárda ügyes vezetője *Osváth Péter* lanító úr bizonyára nagy elismerést érdemel, hogy a dalárdát ennyire fejlesztenie sikerült, mert, hogy mulatságunk ennyire sikerültnek mondható, azt egyrészt az öcsödi dalárda fellépésének is lehet tulajdonítani. A jó kedélyű mulatságnak a kora hajnal vetett végét. Megemlítésre méltó hogy az első négyest 34 pár lejtette. A női koszorú a következőkből állott: ntű *Darabos Sándorné*, *Krebsz Ferenczné*, dr. *Sinkovics Györgyné*, *Urbanek Nándorné*, *Hutirai Lászlóné*, *Keresztönyi Gyuláné*, *Zih Károlyné*, *Zih Kálmánné*, *Nyiri Bálintné*, *Pollacsek Vilmosné*, *Czeizlinger Lászlóné*, *Szentandrásról*, *Győri Imréné*, *Pósa Károlyné*, *Váróczy Zsigmondné*, *Vig Iraréné*, *Nemes Antalné*, dr. *Baki Endréné*, *Fehér Béláné*, *Vitályos Béláné*, *Tömök Imréné*, *Johanno-*

vics Istvánné, *Böszörményi Antalné* *Öcsöl-ről*, *Tájbel Gusztávné* *Szarvasról*, *Nyiri Sándorné* *Budapestről*; továbbá a hölgykoszorú a következőkből alakított: *Darabos Aranka*, *Jolán* és *Ilonka*, *Krebsz Mariska*, *Keresztönyi Ella* és *Mariska*, *Zih Emilia*, *Urbanek Mariska*, *Anna* és *Örzsike*, *Nyiri Emma*, *Hutirai Berta* kisasszonyok *Szentandrásról*, *Győri Gizella* és *Jolán*, *Váróczy Róza*, *Vitályos Ilona*, *Johannovics Jusztina*, *Johannovics Emma*, *Petrásovics Gizella*, *Böszörményi Mari k. a.* *Öcsödről*, *Baki Margit k. a.* *Budapestről*, *Nyiri Berta k. a.* *Kecskemétről*, *Jakucs Irma k. a.* *M.-Túrról*. *Levonva* a bevételből a kiadásokat, maradt jótékony célra 45 forint.

— **Halálozás.** Elhunyt özv. gróf *Bolza Péterné*, született *Tige Mária*, élete 65 évében hosszas szenvedés s a halotti szentiségek ajtatos felvétele után f. hó 14-én délután 3 órakor. Temetése hétfő d. e. 10 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint leend.

— **Templombucsu** tartatott f. hó 14-én délelőtt a helybeli róm. kath. templomban, melyen a szent misét főtisztelendő *Szirmay L. Árpád* plébános végezte; a szent beszédet pedig tisztelendő *Szöke János* segédlelkész tartotta. A sz. mise lélekemelő hatását nagyban emelte *Konyecsnyi Ilka* kisasszony szép soloéneke.

— **F. hó 18-án** délelőtt 11 órakor őfelsége I-só *Ferencz József* apostoli királyunk születésnapja alkalmából a helybeli róm. kath. templomban ünnepélyes szent mise fog tartatni; f. hó 20-án pedig ugyanott sz. *István király* névünnepe alkalmából dísz isteni tisztelet tartatik.

— **Leégett asztag.** *Oláh Antal* öcsödi lelkész úr bábockai birtokán egy körülbelül 1500 keresztből álló s az idei összes búzatermést magában foglaló 27 öl hosszú asztag vasárnap virradóra teljesen leégett. Az a gyanu, hogy valamely rossz indulatú ember gyújtotta fel. Az asztag biztosítva volt.

— **Eladott gyógyszerár.** *Earty Zoltán* öcsödi gyógyszerész győgtárát eladta *Petri József*nek, melyet az már át is vett.

— **Beszűntetett olvasóköri.** A kondorosi első olvasóköri a járási főszolgabíró felszólattal, mert még nem voltak alapszabályai.

— **A b-gyulai kir. törvényszéknél** egy irodatiszti állás fog betölteni, melyre vonatkozólag pályázók folyamodványait a kir. törvényszéki elnökhöz adják be.

— **Esküvő.** *Borsody József* kondorosi kereskedő aug. 11-én tartotta esküvőjét özv. *Petho Józsefné*, *Augusz Erzsébet* urnóvel. Az esketési szertartást a kondorosi ev. templomban *Derzsi Károly* budapesti unitárius lelkész végezte, szép beszédet intézve a mátkapárhoz. Gratulálunk!

— **Kutya-statisztika.** *Szarvason* és határában (a tanyákon, szőlőkben) az összeírási lajstrom szeriut, — mely augusztus 3-ától kezdve a városházán a tanácsteremben bárki által megtekinthető. — 3274 eb találtatott és pedig fajra nézve: luxus-éb 67, vizsla: 396, házörző: 2151, pásztoreb: 658 s 2 mézárós-kutya, — melyekből adó alá esik: 48 db.

— **Tűz ütött ki** vasárnap *Komlóson* délelőtt, ép midőn a hívek a templomban időztek, kik a harangok vészjelére gyorsan,

de elég rendben vonultak ki a templomból, s a tűz elfojtása után ismét visszatértek az Ur házába meghallgatni Gajdács Pál tiszteletendő ur szent beszédét. — A tűz Gipsis J. házában s istállóját emészté el. — Ez alkalommal egy baleset is történt, Gajdács Pál komlói lelkész ur kocsisa a tűzhelyére sietve ott egy létrán felrohant az égő tetőre, midőn valami vigyázatlan ember a létrát kirántotta alóla, s ő a közellevő eperfüru estében, orrát annak egyik kiálló száraz hegyes ágán felhasította. — A sebestültnék sebet a gyorsan megjelent orvos bevarrta, s az remélhetőleg rövid időn begyógyul. — Az épület teteje teljesen leégett.

— A gyulai lovassági laktanyát még az idén fel fogják építeni olyképen, hogy abban egy egész ezred elhelyezhető lesz. A tervet Ursits Lipót és fia építő czég készítette, s ugyan ez a czég végzi az építkezést is, melynek költségei 96000 frttal vannak előirányozva.

— A tótkomlói takarékpénztár, mely eddig a piacztéren, a község és egyház közös tulajdonát képező épületet birta bérben, onnan saját épületébe, a Rónai-fele házba költözött.

— Uj táviróhivatalok. A békésvármegyei helyi érdekű vasutnak Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében fekvő Dévaványa, Békés vármegyében fekvő Körösladány, Szeghalom és Vésztő nevű állomásai, vasutüzleti táviróhivatala állami és magántávirókat kezelésére felhatalmaztattak.

— Cséplőgép áldozata. Hoffmann János m.-berényi földművelő, saját vigyázatlansága következtében a cséplőgép kerekéi közé került, melyek úgy összezúzták hogy a szerencsétlen ember szörnyű kínok között halt meg. A 29 éves fiatal ember özvegyet és három kiskorú gyermeket hagyott hátra.

— A só árát métermázsánként 3 krajczárral, azonban egész rakománynál mázsánként csak 1 krajczárral felemelni rendelte a pénzügyminiszter. Reméljük, hogy a fogyasztó közönség, melylyel az ilyen adóemelés mindig busásan éreztetik, nem fogja e csekély áremelést érezni és a régi áron veheti meg a sót.

— Tótkomlóson, Szerdán f. hó 5-én az ott tartott esperességi közgyűlés alkalmából rendezett mulatság minden tekintetben fényesen sikerült. — Amulatságot előzőleg hangverseny tartatott, melynek műsorát a komlói dalárda nyitotta meg szépen adván elő alig másfélheti tanulás után Kölcsey Hymnusát. — Chovan Kálmán, az orsz. zeneakadémia tanára s hírneves művész zongorán — Szilassy mezőhegyesi intéző hegedűn, — Molnár szinte mezőhegyesi intéző énekkel működtek közre. — A zsűfoglalásig megtelt terem hallgatói minden közreműködőt zajosan megtapsoltak. A hangverseny — melyet a magyar leányiskolai társulat saját pénztára javára rendezett — ellekintve az erkölcsi sikertől, anyagilag is reményen felül sikerült. — Bevétele volt összesen 181 forint, melyből levonva a mintegy 40 frtra rugó kiadást, maradt nevezett pénztárnak 140 frt tisztanyeremény. — Minden esetre fényes eredmény jelen szűkkeblű korunkban!

— Miniszteri biztos változás. A földművelésügyi miniszter Gallacz János műszaki tanácsost a Berettyó-körösi valamint a

Sebes körösi vízszabályozó és ármentesítő társulatnál viselt miniszteri biztos állástól felmentvén, helyette biztosul Steinecker Gábor kir. mérnököt rendelte el.

— Jegyző-választás. Körös-Tarcsa képviselő-testülete által jegyzőül *Petneházy Ferencz* szent-andrási jegyző választatott meg. Az így üresedésbe jött szent-andrási adóügyi jegyzői állásra *Fabricsy Soma* ottani irnok s okleveles jegyzőnek van legelőbb kilátása.

— Wenckheim Frigyes gróf megvette Waldstein Ernő gróf tulajdonát képező borossebesi uradalmat, melynek tartozékait a déznai vasbánya s monyásai fürdő is képezi. Az uradalom kiterjedése mintegy 40,000 hold, vételára egy millió s százezer forint.

— Hús és víz eltartása. Ebben a rekkenő melegben s útkasztó hőségben nemcsak a húsmeüek romlanak meg hirtelen, hanem a víz is mihamar bomlásnak indul s bűzös lesz. Ezeknek elkerülésére igen czélszerű a húst, ha azt tovább kell eltartani, faszénporral jól beverni s azt így a jégverembe, falun pedig, a hol jégverem még nincsen, a kútba egy cserépfazékba a víz színe felé leeresztve, eltartani. A víz bűzösödése ellen pedig tegyünk minden kútba 3—4 kosár faszén s néhány darab vaspléhet s vizünk állandóan friss, jóízű marad.

— Halálos kútbaesés. Dobozen az úgynevezett fűszegi pusztán a kútkáva egy része mult héten a kútba esett, erre az ott levő kanászbojtárok mindegyike vállalkozott csupa »virtusként«, hogy melyik venné ezt ki közülök, miglen Kis István (16 éves suhancz) lett a nyertes, akit 5 társa kötélen le is eresztett a kútba, ki csakhamar felkivánczozott a kényelmetlen helyzélből, azonban már eszméletét veszítve, élettelenül visszazuhant. Erre Köteles Ferencz kivánczozott a szerencsétlent megmenteni, a mire a négy kanászbojtár kötélen őt is leeresztette, de alig másfél méternyi mélységből felkivánczozott, mikor is társai azonnal visszahúzták, a földre elaléltan terült el, s nagynehezen tudták életre hozni. Végre úgy az előjáróság, mint a rendőrség közbenjöttével a holttestet a kútból kihúzták, s a gyulai kir. vizsgálóbíró Balogh Samu közbenjöttével orvos szakértőleg konstatáltatott, hogy Kis Istvánt a kútból kigözölő gáz ölte meg. A többire nézve a vizsgálat folyik.

— A magyar gazdasszonyok országos egylete tudatja a szülőkkel és a gyámokkal, hogy az egyleti leányárvaházban bennlakás és teljes ellátás mellett fizető növendékek is felvétetnek. Az elemi osztályok hallgatói 250 frt, a polgáriaké 300 frt évi díjat fizetnek. További felvilágosítást Sarcsevics Betti az árvaház igazgatónöje (Budapest, VII. ker. Damjanics-utca 29. sz. a.) nyújt.

— Felhívjuk olvasóink figyelmét *Lédeczy Sándor* budapesti zongoragyárosnak lapunk mai számában közölt hirdetésére. A szent Istvánnapi ünnepélyek alkalmából fővárosba ránduló közönségnek módjában lesz személyesen is betekinteni e sokszorosán kitüntetett derék magyar gyáros raktárába, hol a legkitünőbb hangú zongorák, szolid kivitelben s jutányos áron állanak a közönség rendelkezésére.

Fekete, fehér és színes selyem damaszt

1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig m.-ként (18 min.) küld öllözék- vagy darab-számba, porló- és vámentesen **Heineberg G.** gyári raktára (es és kir udvari szállító) **Zürichben.** Minták forduló postával küldetnek. Levelekre 10 krajczáros levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

Külföldi biztosító társaságok Magyarországon. Ily ezimel Dr. Márkus Dezső, budapesti ügyvéd, a »Jogi Szemle« szerkesztője, egy füzetet becsátott közre, amely egy hosszabb cikksorozatnak első részét képezi és a melyben a nálunk működő társulatok vagyonskimutatásai kapcsán utal biztosítási ügyünk szabályozásának hibáira és hiányaira. A nagy szakszerűséggel és a legszigorubb tárgyilagossággal kidolgozott tanulmány első sorban a *Greshammel* foglalkozik és kimutatja, hogy e társaság alapszabályai olyanok, hogy nemcsak törvénybe ütközök, hanem egyuttal a biztosítottak érdekeit minden irányban kockáztatják. Kimutatja továbbá — mindig a *Gresham* saját adatai nyomán — hogy e társaság alapítókéje a legkisebb az összes nálunk működő biztosító társaságok közt; kimutatja, hogy a szerzési és kezelési költségek óriásiak, és nagyobbak mint bármely más társaságnál; hogy legkönnyebben vállal kockázatokat; hogy viszontbiztosítása alig van; hogy vagyónának nagy része kétes értékekben van elhelyezve és hogy nyereségét nem a biztosítási üzlethől, hanem egyéb vagyonából meríti. A füzetet, melynek ára 20 kr., melegen ajánljuk a biztosított közönség figyelmébe. (Kapható szerzőnél, Budapesten, V., Alkotmány-utca 24.)

Minek tartunk divatlapot? Hiszen a »Képes Családi Lapok« »Nő a házban« című mellékletén a divatlevelek és divatképek, a divat minden mozzanatáról, minden újabb tüneményéről hűségesen értesítenek, s azonkívül közleményei a magyar családok háztartásának, gazdaságának minden ágát szakszerűen tárgyalják.

A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyomokkal.

CSARNOK.

A párbaj.

(Megtörtént.)

Mikor két ember egymást leszamarazza, akkor nem úgy tesznek mint a gyerekek, hogy nyilvánosan pl. a piac közepén össze herce-hurcálják egymást, hanem elővesznek egy pár »Párbaj«-féle szabadalmazott levegő lyukgatót.

Értsük meg kérem egymást... Ez a »párbaj pisztoly olyan irtózatossá instrumentum, a mivel, legény legyen a talpán, a ki valakit meglő.»

Nő hát ilyenfajta pokolgépet vesznek elő, szemközt állanak egymásnak s aztán kommandó szóra lyukgatják a levegőt. Ebből

kiviláglik, hogy az emberek nem érdemlik meg a levegőt, minthogy nem becsülik meg.

Ha Kerekes István rülép a Jónás Márton lábahegyére, az másnap kora reggel elküldi a segédeit, 8 órakor megverekesznek a Dunapartján, Pisztolypárbaj 20 lépés. 5—5 lépés avance. Más nap aztán more patrio, megint jó barátok.

A Józsi gyerek meg a Sanyi azonban nyilvánosan páholják el egymást, nem pazarolják evégből az ujságírók tintáját, de még harmadnap se jó barátok. (Nota bene: a melyik kikap, az haragszik.)

No de térjünk a dologra... No! Ne féljenek tisztelt olvasó urak, ne kedves olvasó hölgyecskék, kiknek kezében nagyon remeghetne a pisztoly. Legyenek róla meggyőződve, hogy az én segédeim épen 49 óra mulva fognak kopogtatni az önök ajtaján s akkor — ki is dobhatják őket.

Nohát ne tessék félni, nincsen párba-jozó szándékom!

Ime az előzményei eme párbajnak. Kondorossy Benő jogász ur nagyon meglátta nézni Halmy Alfréd medikusnak gömbölyü Katí kis hugát.

A közéletben ezt úgy hívják, hogy: fikszirozás. Erre azután Halmy Alfréd gomblyuka kipattant s a piros selyem belé- ses tárcából odapattant Kondorossy Benő elébe a »Visitkártya».

Másnap megjelennek a segédek... Dictum factum, ki kard! — az egyik fül a négy közül leröppent a vivóterem padlóján.

Másnap Halmy ur a következő levelet kapta:

»Tisztelt uram! Fülelem az ön birtoká- ban van. Mit csináljak én fül nélkül? Ön kezében van fülelem — tehát életem is. Küldje vissza kérem azonnal.

Őszinte tisztelője

Kondorossy Benő.

Erre így a válasz:

»Uram! Igenis füle nálam van, mint- hogy pedig legközelebbi vizsgám a fül ismertetésére terjed ki, bátorkodtam mélyen tisztelt fülét spiritusba tenni s tanulmá- nyaimat azon végzem. Azon reményben, hogy észrevétele nem leend, maradtam

Halmy Alfréd.

Szegény Kondorossy megvakarta az egyetlen egy füle tövét, aztán előkapta a tollat:

»Nagyon tisztelt Uram! Az egekre kérem önt, küldje vissza fülelemet, Egy sze- gény megcsönkilott embert tesz ön boldoggá! Irja meg, mikor küldhetek hordárt fülelemért melyet kérem — vegyen ki a spiritusból, nehogy össze asszék. Remélem teljesítendi kérését legalázatosabb szolgájának:

Kondorossy Benőnek.

Válasz:

»A hordárt vizsga után küldheti, akkor már nem lesz szükségem a fülére, de addig tessék türelemmel lenni. A mi pedig azt illeti: hogy füle a spiritusban megkisebe- dést fog szenvedni, csak óhajtandó.

Halmy.

A szegény Kondorossy majd hasra esett, de azért megvárta a vizsgát. Halmy szerencsésen keresztül esett azon. Boldogan tért haza és rögtön jó indulatát akarván érvényesíteni... de oh sátum! a fület elejt- vén, az ott leselkedő Kasztor a szerencsét- len sorsra jutott függő tartónak utolsó por- ozóját is elnyelte.

Segény Kondorossy!
Halmy asztala mellé ült, elővett egy iv papírt, azt körül huzta fekete vonalak- kal, s irt egy gyászjelentést:

»Szeretve tisztelt barátom!

Sajnos... fülét éppen akkor — midőn a legjobb szándékkal voltam eltelve irányá- ban — Kasztor felfalta. Kárpótlásul levá- gom a Kasztorét és mindkettőt itt küldöm.

Szeretve tisztelő barátja;

Halmy Alfréd.

Becsomagolta... Csöngetett... Oda adta az inasnak és azt mondta neki: »vigye ezt a váczutezába Kondorossy urnak. — azt pedig, a mit üzen, — hm!... azt nem szükséges megvárni.

Catilina.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve.

5901.*) sz. 5911. v. 5913. v.
Szarvas indul: 9:34 d. e. 10:50 d. e. 1:46 d. u.
Mező-Túr érk: 10:20 » 11:40 » 2:32 »

5902*) sz. 5912. v. 5914. v.
Mező-Túr indul: 5:10 d. u. 12:36 d. u. 3:20 d. u.
Szarvas érk: 5:56 » 1:22 » 4:06 »

*) Egyelőre nem közlekedik.

401. gy. 403. sz. 405. sz. 421. v.
Arad ind: 8:24 d e 11:18 d e 9:05 este —
Csaba érk: 9:24 » 12:50 » 10:50 » —
ind: 9:29 » 1:15 du 11:05 éj. —
Mező-Túr érk: 10:33 » 2:42 » 12:49 » —
ind: 10:34 » 2:50 » 12:53 » 7:09 reg
Szolnok érk: 11:19 » 3:56 » 2:06 » 9:06 d e.
ind: 11:27 » 4:15 » 2:21 » —
Budapest érk: 1:25 » 7:20 est 5:50 reg. —

402. gy. 404. sz. 406. sz. 422. v.
Budapest ind: 1:50 du 8:15 d e 9:50 este —
Szolnok érk: 2:48 » 11:04 » 12:53 éj —
ind: 3:57 » 11:14 » 1:05 » 5:40 du
Mező-Túr érk: 4:42 » 12:17 du 2:06 » 7:46 est.
ind: 4:43 » 12:24 » 2:09 » —
Csaba érk: 5:46 » 1:48 » 3:33 » —
ind: 5:52 » 2:13 » 3:53 » —
Arad érk: 6:52 este 3:45 » 5:24 reg. —

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

Tanulófelvétel.

Négy gymnasiumi osztályt végzett jó családból való fiu

TANULONAK FELVÉTEK

Besenczky Kálmán divatüzle- tébe Szarvason. 4—2

Ház-eladás.

Alólírottak a Beliczey-úton 482, — és a kórház(sas)-utcá- ban 1322. sorszám alatt fekvő háza örökáron eladó, vagy bérbe kiadó.

Mázor József.

3—2

Bárány Miklós

vas- és festékkereskedésében

SZARVASON

egy jó családból való fiú, a ki két-három gymnasiumi osztályt végzett, 13—14 éves, tanulóul felvétetik.

3—2

Egy jó házból való 13—14 éves fiu

tanonczul azonnal felvétetik.

LAUDISZ GYÖRGY pokrócz és tarisznakészítőnél

Bizonylat.
Az »Első magyar gazdasági gépgyár rész- vénytársaság» tek. igazgatóságának
B u d a p e s t e n,
külső váczí-út 7.
Az Önöknél vásárolt 4 lőerejű szeges rendszerű gőzcseplőgéppel hat héten át naponként 14 órát dolgoztunk és megszakítás nélkül, buzát, zabot és árpát csépelettünk és kedvező széláram mellett átlag naponként 180—200 zsák buzát vagy 300 zsák piacra kész zabot csépelelthettünk.
A legnagyobb elismerésünknek adunk tehát kifejezést a gép jó- sága és munkaképességeért és Önök gyártmányait bárkinek is me- len ajánlhatjuk.
Fehértemplom, 1891. január 26.
Tisztelettel!
Lovag Karsz Ed.
NB. A legtöbb, ami egy nap alatt elére- tett, 241 zsák, vagyis megmérve 182 méter- mázsa buza.

Szárvason és környékén szaladó
10 miterre
I kg.
1 frt 50 kr.
Minden elő- benni színt betakar.
Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK
A színezett szobapalló-fénymázt, sargósbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fedt be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallón. Teljesen bíró minden foltot k. rabbi mazzalást s;h; van azután tiszta fénymás (színezetlen) új pallókra és parkettra mely csupan fényt ad. Különbö- sen parietra s otátozók fel már beázott egézon új pallókra való. Ezek fényt ad, onnanforra nem félt az a tanuárak. Postacsomag, körülösül 33 udgyasz mtr. (két közép- nagyú szobára való) 5 ft. 80 kr., vagy 9 ft. mázsa. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol rakthattak vannak, ide küldendők. Mintamázalások és prospe- ktusok, tiszta és barnítottak kúldetnek. A hozzájárulást az éj- jöl végynél a párho s a egyél juyere, mivel az a tábú után 1850 éve létező gy. etimányt -okt le utatitazzak és hamisítják, s sokkal ro szabó, s g-aktian a ednak m; , nem felotó ml. bög; ben hozzák forralombá.
Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
9—4 Kapható Szarvason:
Nyáczek Soma utódánál.

T. cz.

Midőn jelen felhívásomat a n. é. közönség figyelmébe van szerencsém ajánlani, nem mulaszthatom el ama körülményre figyelmét felhívni, hogy zongoragyáram úgyszólván hazánkban az egyedüli, mely a magas kormány által is támogatatik, de hogy minél nagyobb tevékenységet fejthessek ki a termelés terén, tisztelettel kérem becses megrendelésével támogatni.

Zongorám előnye az egyenletes csengő hang minden hangfekvésben, finom egyenletes és könnyű játéku billentyűzet. A lehető legjobb hangtartósság, mivel minden zongorámban általam készített öntött vaskeret van alkalmazva, mely a hangoló-tökére is átmegegy.

Tisztelettel

LÉDECZY SÁNDOR.

Alábbiakban van szerencsém a t. közönség tájékoztatása céljából kivonatot közölni képes árjegyzékemből, melyet ingyen is bérmentve küldök meg azoknak, kik ez iránt hozzám fordulnak.

1. sz. <i>Rövid (Stutz) szárny zongora</i>, széles vas lemezzel, egyenesen hurozva, 7 oclávas, elefántcsont-billentyűzettel, közönséges gépezettel. Diófából — — — — — 400 frt Fekete fából — — — — — 430 » 2. sz. <i>Rendkívül rövid (Mignonstutz)</i>, kereszturozattal, egész vaskeretben, 7 oclávas, finom elefántcsont-billentyűzettel. Diófából — — — — — 420 frt Fekete fából — — — — — 450 » 3. sz. <i>Rövid szárny-zongora</i>, kereszturozattal, egész vaskeretben, 7 oclávas, finom elefántcsont-billentyűzettel. Diófából — — — — — 450 frt Fekete fából — — — — — 480 »	4. sz. <i>Pianinó</i>, keresztbe hurozott, 7 oclávas, finom elefántcsont-billentyűzettel, egész öntött vaskeretben. Diófából — — 450 frt — Fekete-fából, faragással — 500 frt. 5. sz. <i>Rendkívül rövid (Mignonstutz)</i>, angol gépezettel, egész öntött vaskeretben, 7 oclávas, finom elefántcsont billentyűzettel, keresztbehurozott, a hurok ágráfokba foglalva, a hangszegyek vaslemezbe erősítve, hangtartóssága kiszámíthatatlan. Diófából — 550 frt — Fekete-fából — 600 frt 6. sz. <i>Hangverseny zongora</i>, 7 oclávas, egész vas keretben, angol gépezettel, keresztbe hurozva, hangoló-töke vasban, hurok ágráfokon mennek át, hangtartóssága kiszámíthatatlan. Nyers diófából, XIV. Lajos korabeli díszítéssel 1000 frt Fekete fából, faragással — — — — — 800 » Diófából, fényezve — — — — — 750 »

☛ Csomagolás és vasútra szállítás 12 frt. ☛

